
GNOP INGELMUNSTER

Fase 2: Actieplan Mandel-as

Opdrachtgever: Gemeente Ingelmunster

november 1996

GNOP INGELMUNSTER

**Fase 2:
Actieplan Mandel-as**

1. INLEIDING

Het GNOP bestaat uit 2 fasen. In Fase 1 werden de abiotische, biotische en antropogene aspecten beschreven, aangevuld door de juridisch administratieve randvoorwaarden en werden algemene en specifieke natuurontwikkelingsmaatregelen voorgesteld. Tenslotte werden twee actiegebieden aangeduid.

1. Gebied rond Mandel en Vaart (Mandel-as);
(delen van) entiteiten nrs. 10, 11, 13, 14 en 17
2. Gebied rond Meusbroekbeek;
deel van entiteit nr. 8

Dit rapport vormt Fase 2: Actieplan Mandel-as. Hierin wordt uiteindelijk één concreet en gedetailleerd actieplan voorgesteld voor het GNOP van de Gemeente Ingelmunster. Voor het gebied rond de Meusbroekbeek wordt uiteindelijk geen gedetailleerd actieplan voorgesteld (zie verslag).

Gezien de aard en de situering van het gebied werden volgende doelstellingen centraal geplaatst in de uitwerking van het actieplan:

- bewerkstelligen van natuurontwikkeling
- specifieke aandacht voor de functioneel-recreatieve ontsluiting
- afstemming op geplande huisvestingsprojecten als woonuitbreiding¹
- afstemming op mogelijke verkeersontsluiting langsheen Kanaal-oever Noord²
- afstemming op geplande inplanting van een nieuwe begraafplaats
- voldoende fasering naar termijnen en kostenomvang voor realisatie

Totstandkoming van het GNOP :

Barbara Claerhout & Roel Colpaert, beiden werkzaam bij Belconsulting N.V., werden aangesteld als auteurs van het GNOP. Zij stonden dan ook in voor de uitwerking van de methodiek en de opmaak van de kaarten en het bijgaande rapport, met medewerking van Liesbet Rosseel en Koen Himpe, tevens werkzaam bij Belconsulting.

Volgende stappen werden doorlopen:

- voorstelling en bespreking ontwerp-actieplan: 20/08/1996
- aanpassing ontwerp-actieplan: ../11/1996
- goedkeuring Fase 2:

¹ Initiële voorstellen m.b.t. de omgeving van 't verbrand Hof (o.m. aanbod van beheersovereenkomsten) werden hierdoor uiteindelijk niet weerhouden.

² Initiële voorstellen m.b.t. de Kanaaloevers (o.m. aanbrengen natuurtechnisch profielen, vissteigers en rietkragen t.h.v. de zwaaiikom) werden hierdoor uiteindelijk niet weerhouden.

2. ALGEMENE SITUERING

De Mandel-as vormt een vrij brede valleidepressie binnen de Gemeente Ingelmunster waarin het Kanaal Roeselare-Leie (1863-1871) is getraceerd. Aan deze centrale as is -na het graven van dit verbindingskanaal- een sterke industriële bedrijvigheid (veevoeding, textiel,...) toegevoegd, gepaard aan een sterke uitgroei als woon-werkagglomeratie. Langs de as verlopen geheel of gedeeltelijk de infrastructuren van de spoorlijn Roeselare-Kortrijk enerzijds en van de jaagpaden langs het kanaal anderzijds. De as wordt op twee plaatsen gedwarst door bruggen voor zwaar verkeer (Centrumbrug, Geitebrug) en op één plaats voor voetgangersverkeer (Lysbrug).

Aansluitend op het centrum van Ingelmunster bevinden zich een aantal grotere groene ruimten met een privaat en een semi-openbaar karakter. Het betreffen de oude parkruimte van het kasteel de Plotho de Montblanc, de groene ruimte bij de OCMW-service-flats en enkele grote tuinruimtes bij villa's langsheen de Beukendreef.

De onmiddellijke omgeving van het Kasteel de Plotho de Montblanc is gerangschikt als landschap (KB van 20/06/1947). Het omwalde kasteel -in oorsprong teruggaand tot de 11de E.- omvat actueel een classicistische U-vormige bouwtrand daterend uit 1736. Een lange dreef (Beukendreef) verbindt het kasteeldomein met de vroeger van het kasteel afhankelijke Ermitage.

Nagenoeg het ganse plangebied is aangeduid als parkgebied op het Gewestplan. Deze bestemming omvat o.m. het Kasteel de Plotho de Montblanc, de restgronden langsheen het Kanaal Roeselare-Leie, de villa-gronden met een gedeelte van ruimten rond de service-flats langs de Beukendreef alsook de akker- en graslandpercelen ten zuiden en ten noorden van de Weststraat. Het natuureservaat Mandelhoek is daarentegen gedeeltelijk ingetekend als natuurgebied. De graslandpercelen met het aansluitende bosje nabij de Vlaswijk zijn bestemd als agrarisch gebied. Voor de kanaaloever Noord tenslotte is een reservatiegebied voorzien voor de zgn. Kanaalweg, in oorsprong geprojecteerd als verlengstuk op de geplande N-357 ontsluiting Waregem (E17) - Oostrozebeke.

De omgeving van het natuureservaat Mandelhoek is tevens als natuurverbindingsgebied afgebakend op de ontwerp-kaart van de Groene Hoofdstructuur voor Vlaanderen.

Het gebied sluit aan op het gebied Ter Wallen - Blauwhuis te Izegem waarvoor Belconsulting eveneens een actieplan heeft uitgewerkt.

Met betrekking tot het eigendomsstatuut zijn volgende toestanden van belang:

- Kasteel de Plotho de Montblanc: Fam. Van Honselbrouck
- villagronden Beukendreef: Fam. Christiaens + Fam. ?
- landbouwgronden: Fam. ? + gebruik Fam. ?
- Kanaaloevers + natuureservaat Mandelhoek: Vlaams Gewest Administratie Waterinfrastructuur en Zeewezen met natuurbeheer door De Buizerd vzw
- restgronden: Gemeente Ingelmunster + Vlaams Gewest Administratie Waterinfrastructuur en Zeewezen + gebruik Firma Vandekerckhove met natuurbeheer door De Buizerd vzw

Figuur nr.1: Situering van het actiegebied

Actieplan Mandel-as

3. INHOUD ACTIEPLAN

Het actieplan voor het GNOP van de gemeente Ingelmunster is hierbij als Kaart nr. 13 bijgevoegd.

Het document werd aangemaakt op een schaalniveau 1/2.500.

De legende van het actieplan Mandel-as omvat een rubricering van ingrepen. De aan bod komende ingrepen worden hieronder kort toegelicht ten aanzien van hun wijze van realisatie.

Tot de effectieve realisatiemogelijkheden behoren:

- het detailleren en gedeeltelijk wijzigen van een aantal gewestplanbestemmingen via B.P.A.-opmaak voor een verruimd parkgebied cfr. de wettelijke bepalingen van de Wet houdende organisatie van de Ruimtelijke Ordening en de Stedebouw van 29/03/1962 (BS 12/04/1962).
- het gebruik maken van de bescherming van de omgeving van het Kasteel de Plothe de Montblanc als beschermd landschap cfr. de bepalingen gesteld in het Decreet houdende bescherming van landschappen van 16/04/1996 (BS 21/05/1996) waarbij diverse erfdiensbaarheden en beheersregelingen kunnen worden opgelegd.
- het juridisch op punt stellen van berrmbreedtes door wederafpalingen van bestaand openbaar domein cfr. de oorspronkelijke breedtes opgenomen in de Atlas der Buurtverbindingen van 10/04/1841 (BS 23, nr.62) evt. aangevuld door het aankopen in der minne of het onteigenen ten openbare nutte van grondstroken t.b.v. de aanleg van een wandelverbinding tussen de Beukendreef en de Kanaaloever Noord met een kleine brug over de Mandel cfr. de wettelijke bepalingen gesteld in de Programmawet van 06/07/1989.³
- het aanbieden van een éénmalige gemeentelijke beheersovereenkomstenstructuur voor het opstellen van een gedetailleerd natuurgericht beheersplan voor park- en beekdalbossen waarvoor een termijn van 20 à 50 jaar wordt vooropgesteld.
- het op termijn verwerven cfr. de wettelijke bepalingen gesteld in de Programmawet van 06/07/1989 en/of via verruillingsoperaties vanuit een gericht aangelegde grondreserve door de Gemeente Ingelmunster van enkele beekdalgraslanden langsheen de Beukendreef, de Oude Mandel, en het Kanaal Roeselare-Leie met inbegrip van een klein bosje.
- het aanbieden van een gemeentelijke beheersovereenkomstenstructuur voor bepaalde graslanden en perceelsrandbegroeiingen zoals bedoeld in het ontwerp-besluit met betrekking tot beheersovereenkomsten voor behoud, herstel en ontwikkeling van natuurwaarden in de open ruimte en de aanmoediging van milieuvriendelijke landbouwproductiemethoden cfr. de communautaire verordening EU/2078/92 (in voorbereiding).

Tot slot wordt een termijnplanning alsook een inschatting van de kostenomvang gemaakt.

³ Bij deze Programmawet (BS 08/07/1989) wordt verwezen naar art.60 waarbij het Comité tot Aankoop binnen één globale opdracht optreedt voor schattingen, onderhandelingen en opmaak van de nodige akten.

3.1 Planonderdelen:

zone voor bosgebruik gestimuleerd naar beekdalbosverpleging

Voor enkele beekdalbospercelen wordt het actueel bodemgebruik gehandhaafd en suggesties gedaan voor geleidelijke omvorming van het bomenbestand naar diverse standplaatsgeschikte bostypes. Door inpassing van meermalige natuurgerichte bosbouwprincipes dient voldoende ruimte geboden aan spontane bosdynamiek en successie o.m. door exotenverwijdering van Cultuurpopulier door kappen of ringen op moeilijk exploiteerbare plaatsen en door herstellen van door baggerslib verstoorde oeverwalsituaties. Als doelstelling geldt dat met behoud en/of geleidelijke omvorming van het bosbestand en mits aangepaste verpleging van Gewone es en Zwarte els bostypes kunnen gehandhaafd worden met een verhoogde plantendiversiteit (vnl. bos- en slootkantsoorten) en een bijkomende biotoopvorming voor dieren (vnl. bosvogels).

De ingrepen worden privaats gerealiseerd door opstelling van een gedetailleerd beheerplan en via een éénmalige subsidie van de Gemeente Ingelmunster evt. aangevuld met een gewestelijke en/of provinciale premie voor instandhouding, onderhoud, herstel of verbetering in het kader van de bescherming als Landschap.

zone voor bosgebruik gestimuleerd naar parkbosverpleging

Voor enkele parkbospercelen wordt het actueel bodemgebruik gehandhaafd en suggesties gedaan voor verpleging van de struik- en boomlaag waarbij ongelijkjarigheid gestimuleerd wordt. Verpleging van uitzonderlijk waardevolle parkbomen wordt aanbevolen.

Ongelijkjarigheid dient nagestreefd door ijstelling (pleksgewijze kappen) van de boomlaag en inplanting van een struiklaag. De inplanting bestaat uit 1 tot 2-jarig bosplantsoen maat 80/100 van soorten met een goede bladvertering; bvb. Hazelaar, Haagbeuk en Winterlinde. De kap- en planttijdstippen dienen gesitueerd te zijn in de periode november-maart. Aan de randen wordt afwerking met een parkbosrand voorgesteld. Dit betekent dat een mantelvegetatie wordt aangeplant. De aanplanting bestaat uit 1 tot 2-jarig bosplantsoen maat 80/100 van soorten met een dichte habitus, en evt. decoratieve waarde; bvb. Hulst, Taxus en evt. Rhododendron, Muizedoorn of Sneeuwbes. De planttijdstippen dienen gesitueerd te zijn in de periode november-maart.

Voor bepaalde stroken langs parkbosranden wordt het actueel bodemgebruik afgestemd op de bijsturing van het gazonbeheer. Dit betekent dat een zoomvegetatie wordt ontwikkeld waarbij 3 x/jaar gemaaid wordt, waarna het maaisel telkens stelselmatig wordt weggehaald. De maaitijdstippen dienen gesitueerd te zijn in de periode juni-september. In de nabije omgeving van de vijverranden kan frequenter worden gemaaid.

Voor bepaalde gazonstroken rond gebouwen en bloemperken wordt het actueel bodemgebruik afgestemd op het gangbaar gazonbeheer. Dit betekent dat de stroken verder frequent gemaaid worden, waarbij het maaisel telkens stelselmatig wordt weggehaald.

Voor de kasteelvijver wordt behoud en aangepast beheer als waterpartij voorgesteld. Daarbij dient een evenwichtig visstandsbeheer nagestreefd. Bij vergaande verlanding kan ruiming worden voorzien. Ruimingstijdstippen dienen gesitueerd te zijn in de periode augustus-oktober.

De ingrepen worden privaats gerealiseerd door opstelling van een gedetailleerd beheerplan en via een éénmalige subsidie van de Gemeente Ingelmunster evt. aangevuld met een gewestelijke en/of provinciale premie voor instandhouding, onderhoud, herstel of verbetering in het kader van de bescherming als Landschap.

zone voor bosontwikkeling afgestemd op parkbos

Voor de groenzone met vijver bij de OCMW-service-flats wordt een suggestie gedaan om het actueel bodemgebruik bij te sturen tot gevarieerd parkbos met waardevolle parkboomsoorten. Er dient rekening gehouden met een eventuele uitbreiding met nieuwe, bijkomende service-flats.

Ontwikkeling dient nagestreefd door inplanting van een boom- en struiklaag. De inplanting bestaat uit meerjarige gekroonde hoogstammige bomen maat 8/10 evt. met een decoratieve waarde; bvb. Gewone beuk, Wilde Paardekastanje, Tulpenboom en verder uit 1 tot 2-jarig bosplantsoen maat 80/100 van soorten met een goede bladvertering; bvb. Hazelaar, Haagbeuk en Winterlinde. Aan de randen wordt afwerking met een parkbosrand voorgesteld. Dit betekent dat een mantelvegetatie wordt aangeplant. De aanplanting bestaat uit 1 tot 2-jarig bosplantsoen maat 80/100 van soorten met een dichte habitus, en evt. decoratieve waarde; bvb. Hulst, Taxus en evt. Rhododendron, Muizedoorn of Sneeuwbes. De planttijdstippen dienen telkens gesitueerd te zijn in de periode november-maart.

Als doelstelling geldt dat met gestuurde bosontwikkeling een parkbos kan ontwikkeld worden met een bijkomende biotoopvorming voor dieren (vnl. parkbosvogels en vleermuizen).

De ingrepen worden semi-openbaar gerealiseerd door opstelling van een parkontwerp en -beplantingsplan op gezamenlijk initiatief van het OCMW Ingelmunster en de Gemeente Ingelmunster.

zone voor akker- of graslandgebruik evt. afgestemd op inrichting als begraafplaats

Voor enkele akker- en graslandpercelen wordt het actueel bodemgebruik gehandhaafd. Een evt. afstemming op een inrichting als begraafplaats wordt overwogen. Daarbij kan evt. een parkbosstructuur mee ontwikkeld worden (zie hoger).

De ingrepen worden gerealiseerd door het aanhouden van een bouwverbod cfr. de gewestplanbestemming Parkgebied en bij het evt. inrichten als begraafplaats na aankoop in der minne of onteigening ten openbare nutte verder aangevuld d.m.v. plan-aanduidingen en voorschriften binnen een Bijzonder Plan van Aanleg.

zone voor spontane bosontwikkeling afgestemd op beekdalbos

Voor enkele beekdalbospercelen wordt het actueel bodemgebruik gehandhaafd en suggesties gedaan voor spontane ontwikkeling van het bomenbestand naar diverse standplaatsgeschikte bostypes. Door inpassing van éénmalige natuurgerichte bosbouwprincipes dient voldoende ruimte geboden aan spontane bosdynamiek en successie o.m. door exotenverwijdering van Cultuurpopulier door kappen of ringen op moeilijk exploiteerbare plaatsen, door herstellen van door baggerslib verstoorde oeverwalsituaties en door verwijderen van (tijdelijke) verblijfsfuncties.

Als doelstelling geldt dat met behoud en spontane ontwikkeling van het bosbestand bostypes kunnen gehandhaafd worden met een verhoogde plantendiversiteit (vnl. bos- en slootkantsoorten), een bijkomende biotoopvorming voor dieren (vnl. bosvogels) en een voldoende rustvoorziening.

De ingrepen worden semi-openbaar gerealiseerd ofwel door beheersoverdracht of gedeeltelijke eigendomsoverdracht binnen het Vlaams Gewest ofwel door gericht grondbeleid met verwerving van de Gemeente Ingelmunster via toepassing van Programmawet.

zone voor gestuurde struweelontwikkeling afgestemd op bloemrijke ruigte

Voor enkele bloemrijke ruigtes wordt het actueel bodemgebruik gehandhaafd en suggesties gedaan voor gestuurde struweelontwikkeling. Door inpassing van meermalige natuurgerichte principes wordt spontane dynamiek en successie tegengegaan o.m. door terugdringen van Berk en Wilg door afzetten of van Braam en grazige vegetatie door maaien. Een dergelijk maaibeheer streeft best naar een vaste maaidatum en -frequentie.

Deze timing wordt afgestemd op de afrijping van de zaden uit de plantengemeenschappen van Glanshaver- en Bijvoet-orde. In die zin is éénmaal maaien aangewezen; na 15 september. Afvoer van het maaisel is hierbij steeds vereist.

Rekening houdend met de lokale verruigde plekken kan het wenselijk zijn om de bovenlaag plaatselijk af te schrapen.

Het maaibeheer dient bij voorkeur uitgevoerd te worden door een bosmaaier of maaibalk. Het afschrapen gebeurt handmatig of met lichte graafwerktuigen met een tandloze bak.

Grondoverschotten worden afgevoerd naar een daartoe bestemd gronddepot. Lokaal wordt behoud van steenpuin in open, zonnige omgeving voorgesteld.

Als doelstelling geldt dat met behoud en gestuurde ontwikkeling ruigte- en struweeltypes kunnen gehandhaafd worden met een verhoogde plantendiversiteit (vnl. schraallandsorten), een bijkomende biotoopvorming voor dieren (vnl. dagvlinders, zweefvliegen, bijen en hommels, lokaal ook hagedissen).

De ingrepen worden semi-openbaar gerealiseerd ofwel door beheersoverdracht of gedeeltelijke eigendomsoverdracht binnen het Vlaams Gewest of binnen de Gemeente Ingelmunster. Voor de locatie t.h.v. de spoorweg wordt een overleg tussen het Vlaams Gewest, de Gemeente Ingelmunster en De Buizerd vzw m.b.t. de ingrepen voorzien.

zone voor graslandgebruik afgestemd op hooiland of hooiweide

Voor enkele graslandpercelen wordt het actueel bodemgebruik afgestemd op het beheer als hooiweide of hooiland. Voor de afstemming van dit gebruik wordt ofwel verwerving voorgesteld in combinatie met niet-gefinancierde beheersovereenkomsten type hooiweide/hooiland ofwel specifieke gefinancierde beheersovereenkomsten type graasweide/hooiweide (zie bijlage).

Ter consolidering van de actueel waardevolle graslandbiotopen wordt een actieve verduurzaming voorgesteld. Teneinde een potentieel waardevol vegetatiebeeld te verkrijgen worden aan het graslandgebruik specifieke beheersrichtlijnen toegevoegd. De beheersrichtlijnen zijn geformuleerd in functie van de doelstelling natuurontwikkeling. Deze doelstelling spitst zich toe op het herstel en de ontwikkeling van een soortenrijkere vegetatiestructuur.

Echt goede resultaten in het vegetatiedek mogen worden verwacht op middellange termijn (4 à 5 jaar). De resultaten zijn echter sterk afhankelijk van de consequente uitvoering van de voorgestelde richtlijnen. Er dient ook rekening gehouden te worden met externe factoren (bvb. waterkwaliteit, intensiteit aangrenzende bodemgebruiken).

De voorgestelde richtlijnen stellen een beheer voorop waarbij de soortensamenstelling van het vegetatiedek wordt beïnvloed. Daartoe wordt rekening gehouden met structurele kenmerken en voortplantingskenmerken van aanwezige en gewenste plantensoorten. De richtlijnen voor graslanden hebben in algemene zin tot doel de vruchtzetting van bepaalde plantensoorten mogelijk te maken, de strooiselophoping te verhinderen en storingsindicatoren terug te dringen. In specifieke zin kan er een toegevoegde waarde ontstaan voor de diversiteit van zowel gewervelde als ongewervelde dieren.

Hierna volgt een overzicht van de voorgestelde richtlijnen :

A. Behoud of herinrichting van het graslandgebruik

Een al te snelle teeltafwisseling dient absoluut vermeden. Op graslandpercelen waar een graslandtype behouden dient te worden, geldt een naleving van het niet scheuren, frezen, herinzaaien of doorzaaien van de grasmatten. Voor al te sterk vervilte grasmatten kan eventueel een graslandsleep gebruikt worden om nieuwe kiemingsmogelijkheden te bevorderen of om eventueel aanwezige zaadbanken te activeren.

B. Uitstel van de eerste maaidatum tot 15 of 30 juni, 15 juli of (uitzonderlijk) 15 september, telkens met afvoer van het strooisel binnen de 10 dagen

Door maaien met afvoeren van het strooisel te combineren wordt de succesie in kruidachtige vegetaties tegengegaan. Door op een geschikt moment te maaien, wordt de concurrentie van grassen ten opzichte van lager blijvende planten, rozetplanten of planten met uitlopers verzwakt. Door het afvoeren van het maaisel wordt de bodem merkbaar verschaald en voorkomt men ongewenste verruiging. Het maaien geschiedt bij voorkeur met een cirkelmaaier op twee-assige trekker of (vooral voor nattere percelen) met een maibalk op één-assige trekker.

De frequentie en het tijdstip van maaien kunnen bepaald worden op basis van een maximaal verschalend effect, dit is meestal net voor de bloei van de meeste grassoorten, waarvan de meeste voedingsstoffen op dat moment in de bovengrondse delen van de plant zijn opgeslagen.

Het maaisel kan ofwel na drogen tot balen worden geperst, ofwel als veevoeder ingekuuld of nog gecomposteerd worden.

C. Beperking van de veebezetting tot 2 of 3 grootvee-eenheden per hectare (GVE/ha), al of niet toegepast als een late inscharing.

Door een geringere veebezetting neemt de begrazingsdruk af waardoor structurele verscheidenheid in de grasmatten ontstaat. Dit is voornamelijk het gevolg van de selectiviteit waarmee de vegetatie wordt afgegraasd. Late inscharingen van vee bieden, bij gebrek aan vertrapping, meer gelegenheid tot zaadvorming. Men kan bij begrazing ook een variatie in soort- en raskeuze doorvoeren, waarbij de voorkeur vooral uitgaat naar schapen, naast runderen en in mindere mate paarden.

D. Dosering of afstemming van organische en/of scheikundige mestgift

Het beperken of achterwege laten van de mestgift heeft tot doel de voedselaanrijking maximaal te weren. Inwaaiing van meststoffen kan echter onmogelijk vermeden worden. Er kan gesteld worden dat door zwaardere bemesting een uniformere grasmatten ontstaat waardoor lichtbehoevende (kiem)planten geen overlevingskansen krijgen. In de regel geldt daarom bij een verschalingsbeheer een nulbemesting. Vanaf lage bemestingsgraden tot 40 à 80 kg N en/of P₂O₅/ha kunnen soortenrijke graslandvegetaties nog goed in stand gehouden worden.

Als doelstelling geldt dat met verschuiving van gangbaar landbouwgebruik en mits aanpassingen van maaidatum en afstemmingen mestgift graslandtypes kunnen ontwikkeld worden met een verhoogde plantendiversiteit (vnl. hooiland- en slootkantsoorten).

De ingrepen worden semi-openbaar gerealiseerd door gericht grondbeleid met verwerving van de Gemeente Ingelmunster via toepassing van Programmawet of privaat met aanbod van een gemeentelijke beheersovereenkomstenstructuur.

locatie voor verpleging of aanplant houtkanten of (knot)bomenrijen

Voor aanwezige knotbomen(rijen) en houtkanten gelegen op perceelsgrenzen of op taluds en bestaande uit streekeigen soorten, wordt aangepast onderhoud voorzien. Het instandhouden omvat het omzichtig afzetten, knotten of opsleunen, afhankelijk van de mate van uitgroei met een omlooptijd van min. 1 maal/5 jaar, steeds te gebeuren binnen de periode van 1 november tot 1 maart, telkens met verwijdering van het snoeihout voor 15 maart.

Als doelstelling geldt dat met behoud als groenelement structuren kunnen gehandhaafd worden met een bestaand biotoop voor dieren (vnl. struweelvogels).

Voor herstel van verdwenen en ontwikkeling van nieuwe houtkanten en (knot)bomenrijen gelegen op perceelsgrenzen of op taluds wordt plaatselijk (her)aanplant voorgesteld. De (her)aanplant bestaat uit bestaan uit meerjarige gekroonde hoogstammige bomen maat 8/10 van Gewone es of Zwarte es, na aanplant te knotten op kroonhoogte of uit meerjarige poten maat 12/14 van Schietwilg en uit 1 tot 2-jarig bosplantsoen maat 80/100 van Eénstijlige meidoorn, Sleedoorn, Hazelaar, Sporkehout en Zomereik. De planttijdstippen dienen gesitueerd te zijn in de periode november-maart.

Als doelstelling geldt dat met (her)aanplant als groenelement structuren kunnen ontwikkeld worden met een bijkomende biotoopvorming voor dieren (vnl. struweelvogels).

De ingrepen worden telkens gerealiseerd op toekomstig eigendom van de Gemeente Ingelmunster mits inachtnaam van het Veldwetboek en de wet op de onbevaarbare waterlopen.

locatie voor herstel sifon + locatie voor afleiding afvalwater + locatie voor opwerping dam

Voor de aanwezige oude Mandelloop wordt een herinrichting als stilstaande waterpartij voorgesteld. Voor deze realisatie dient ter gelegenheid van de geplande afvalwaterzuivering een afleiding van de afvalwaters uit de Bruinbeek te worden bekomen (evt. via collectering langs de Beukendreef). Na deze afkoppeling kan de Oude Mandelloop van de huidige Mandelloop worden afgesnoerd door de opwerping van een aarden dam. Om een voldoende hoog waterpeil in de stilstaande waterpartij te kunnen handhaven dient onderzocht te worden of de vroegere sifon van de Lokkebeek niet kan worden aangewend om Kanaalwater van een goede kwaliteit in te brengen.

Als doelstelling geldt dat met inrichting als stilstaande waterpartij locaties kunnen ontwikkeld worden met een verhoogde plantendiversiteit (vnl. watersoorten) en een bijkomende biotoopvorming voor dieren (vnl. kikkers en salamanders).

De ingrepen worden openbaar gerealiseerd door overleg met evt. gedeeltelijke eigendomsoverdracht binnen het Vlaams Gewest of binnen de Gemeente Ingelmunster.

locatie voor aangepaste poel/slootinrichting

Voor aanwezige poelen wordt het actueel gebruik afgestemd op het behoud als veedrinkplaats. Bij verlanding wordt ruiming of herinrichting en op geschikte locaties (her)aanleg voorzien tot op een grootte van min. 25 m², een diepte van 1 tot 1,5m zodat in drogere periodes nog min. 50 cm water aanwezig blijft. Minstens aan één zijde wordt een flauw aflopende oever met verhouding 4/1 voorzien. Ruimings- en herinrichtingstijdstippen dienen gesitueerd te zijn in de periode augustus-oktober.

In enkele graslandpercelen wordt voorgesteld ondiepe sloten met een beperkte afwateringsfunctie te graven. Het slootprofiel vertoont daarbij een breedte van ca. 1,2 m en een diepte van max. 30 cm voorzien van flauwe aflopende hellingen met verhouding 4/1.

Inrichtingstijdstippen dienen gesitueerd te zijn in de periode augustus-oktober.

Als doelstelling geldt dat met behoud en/of herstel als veedrinkplaats en mits tegengaan van verlanding locaties kunnen ontwikkeld worden met een verhoogde plantendiversiteit (vnl. water- en slootkantsoorten) en een bijkomende biotoopvorming voor dieren (vnl. kikkers en salamanders).

De ingrepen worden semi-openbaar gerealiseerd ofwel door beheersoverdracht of gedeeltelijke eigendomsoverdracht binnen het Vlaams Gewest of binnen de Gemeente Ingelmunster, op toekomstig eigendom van de Gemeente Ingelmunster ofwel op privaat domein via het ter beschikking stellen door de Gemeente Ingelmunster van een graafwerktuig.

locatie voor aangepaste muurreconstructie

Op een locatie van een gedeeltelijk verdwenen oude, zuid-georiënteerde muur (langs Beukendreef) wordt behoud en herstel van een verticaal ecotoop voorzien via de heropbouw als grensmuur.

Bij de realisatie dient rekening gehouden te worden met het gebruik van een kalkrijke voegspecie (35-50% kalk en 65-50% zand) en de aanwezigheid van waardevolle muurbegroeiingen.

De mogelijkheid voor ontsluiting van de achtertuinstroken van aangelanden dient behouden te blijven.

Als doelstelling geldt dat met behoud en herstel als verticaal ecotoop locaties kunnen ontwikkeld worden met een verhoogde plantendiversiteit (vnl. varensoorten)

De ingrepen worden gerealiseerd door naleving van plan-aanduidingen en voorschriften binnen een Bijzonder Plan van Aanleg via het ter beschikking stellen door de Gemeente Ingelmunster van benodigde materialen.

**locatie voor behoud en (her)aanleg wandelpad + aangepast bermbeheer
locatie voor aanleg voetgangersbrug**

Voor bepaalde wandeltracés (Beukendreef en Kanaal-oever) wordt behoud in huidige toestand voorzien terwijl t.h.v. een vroegere dreef (Ermitage) (her)aanleg van een wandeltracé wordt voorgesteld via de aanleg van een halfverhard pad.⁴ Het pad wordt uitgevoerd in ontstoft en gestabiliseerd dolomiet met een breedte van 2m. Bij de detailinrichting wordt rekening gehouden met het weren van gemotoriseerd verkeer. Aanvullend wordt een dreefbepanting voorgesteld d.m.v. aanplanting bestaande uit meerjarige gekroonde hoogstammige bomen maat 10/12 tot 12/14 van Hollandse linde met een plantafstand van 8 à 10m. De planttijdstippen dienen gesitueerd te zijn in de periode november-maart.

Voor de berm langs bestaande en nieuwe wandelpaden wordt een aangepast maaibeheer voorgesteld. Een dergelijk maaibeheer streeft best naar een vaste maaidatum en -frequentie. Deze timing wordt afgestemd op de afrijping van de zaden uit de plantengemeenschappen van Sleedoorn-orde. In die zin is tweemaal maaien aangewezen; een eerste maal na 15 juli en een tweede maal na 15 september. Afvoer van het maaisel is hierbij steeds vereist. Rekening houdend met de aanwezige potenties voor schrale bermvegetaties kan het wenselijk zijn om de bovenlaag van bepaalde, voedselrijke bermgedeeltes af te schrapen. Gezien men van de veronderstelling mag uitgaan dat de aanwezige zaadbank voldoende gevarieerd is, wordt geen herinzaaiing voorgesteld. Indien lokaal toch herinzaai nodig blijkt, kan gebruik gemaakt worden van een geringe hoeveelheid graszaad (15 à 25 kg/ha) volgens een specifieke samenstelling (o.m. met Struisgras- en Schapegrassoorten). Nog kan een afgeschraapte berm bedekt worden met maaisel afkomstig van een nabijgelegen soortenrijke, schrale berm teneinde herkolonisatie te versnellen. In alle gevallen dient bij afschraping gelet te worden op de aanwezigheid van houtige opslag van Zomereik, Hazelaar, Sporkehout en Haagbeuk (die periodiek mogen worden afgezet), Braam (die lokaal mag teruggedrongen worden) en exoten als Amerikaanse vogelkers en Laurierkers (die systematisch dienen geroid te worden).

Het maaibeheer dient uitgevoerd te worden door een cirkelmaaier met een afzonderlijke wijze van oprapen (afzuigsystemen verdienen geen voorkeur). Het evt. afschrapen gebeurt met lichte graafwerktuigen met een tandloze bak. Grondoverschotten worden afgevoerd naar een daartoe bestemd gronddepot.

Als doelstelling geldt dat met verschralend beheer, afstemming van maaidatum en afvoer van maaisel stroken kunnen ontwikkeld worden met een verhoogde plantendiversiteit (vnl. schraalland- en bosrandsoorten) en een bijkomende biotoopvorming voor dieren (vnl. dagvlinders).

Ter hoogte van de Mandel wordt een inrichting van een bij voorkeur gebogen brugconstructie voorgesteld, bestaande uit een niet-tropische houtsoort.

De ingrepen worden openbaar gerealiseerd op (nieuw) openbaar domein met toepassing van de Programmawet en de Wet op de Buurtverbindingen (evt. aangevuld met aankoop in der minne of beperkte onteigening ten openbare nutte) en met naleving van Bermbesluit.

⁴ Elk tracé wordt onderzocht in functie van functionaliteit, ook in dit verband rekening houdend met de mogelijke aanleg van de Kanaalweg. Een alternatieve locatie kan overwogen worden t.h.v. de vroegere spoorverbinding, gebruik makend van het nog aanwezige bruggenhoofd.

3.2 Termijnplanning

De uitvoering van het Actieplan Mandel-as kan gefaseerd over korte en middellange termijn worden uitgevoerd. In functie van realisatiemogelijkheden wordt prioritair verwerving voorgesteld. Daarbij kan het huidig landbouwkundig gebruik grotendeels bestendig worden en via beheersovereenkomsten afgestemd op natuurbehoud en -ontwikkeling.

Voor de uitvoering van de verschillende actiepunten zal een jaarlijks budget voorzien worden. De precieze termijn van de uitvoering zal dan ook afhankelijk zijn van dit budget.

Tot de korte termijnplanning worden volgende weerhouden ingrepen gerekend:

- B.P.A.-opmaak voor een verruimd parkgebied
- A inrichting en beheer van beekdalgrasland t.h.v. zuidkant Beukendreef
- B inrichting en beheer van wandelpad met dreefbeplanting en brugconstructie op nieuw openbaar domein tussen Ermitage en Kanaaloever Noord met herstel van oude muurconstructie
- C beheer van bosrestant en beekdalgrasland nabij Vlaswijk
- D vrijwillig beheer van parkbos en beekdalbos t.h.v. Kasteel de Plothe de Montblanc
- E vrijwillig beheer en/of ontwikkeling van beekdalgrasland en perceelsrandbegroeiing op privaat domein van Mandelvallei t.h.v. noordkant Mandelhoek en zuidkant Ermitage

Tot de middellange termijnplanning worden volgende ingrepen gerekend:

- F inrichting van parkbos t.h.v. OCMW-rusthuis na uitbreidingswerken
- G inrichting en beheer van beekdalgrasland t.h.v. noordkant Mandelhoek
- H vrijwillig beheer van parkbos en beekdalbos nabij Villa Christiaens
- I vrijwillig beheer en/of ontwikkeling van beekdalgrasland en perceelsrandbegroeiing op privaat domein t.h.v. oostkant Mandelhoek

Tot de lange termijnplanning worden volgende ingrepen gerekend:

- J uitdoving van (tijdelijke) verblijfsfuncties in bospercelen
- K herinrichting sifon en opwerping dam t.h.v. Oude Mandelarm
- L omvorming en beheer van beekdalbos t.h.v. zuidkant Beukendreef en westkant Mandelhoek

3.3 Kostenomvang:

Onderstaande raming van de kostenomvang voor de uitvoering van het actieplan Mandel-as is uitgesplitst naar diverse kosten, zoals inrichtingskosten, verwervings- en onteigeningskosten⁵ en subsidiëeringskosten. Deze raming omvat dus de rechtstreekse kosten die door de Gemeente Ingelmunster gedragen moeten worden en niet de beheer- en werktuigkosten, noch de administratieve kosten. Ook de kosten die door andere openbare besturen dienen te worden gedragen of die voor rekening zijn van lokale fondsen zijn hierin niet verrekend.

inrichtingskosten:

* korte termijnplanning A

- 6.400 Bfr. inrichtingskosten voor aanplant van ca. 80 knotbomen tegen omgerekende gemiddelde kostprijs van 80 Bfr./st
- 6.000 Bfr. inrichtingskosten voor aanplant van ca. 75m houtkant tegen omgerekende gemiddelde kostprijs van 80 Bfr./m
- 20.000 Bfr. inrichtingskosten voor (her)inrichting van min. 2 poelen tegen omgerekende gemiddelde kostprijs van 10.000 Bfr./st
- 16.000 Bfr. inrichtingskosten voor (her)inrichting van ca. 400 m sloten tegen omgerekende gemiddelde kostprijs van 40 Bfr./m

* korte termijnplanning B

- 725.000 Bfr. inrichtingskosten voor aanleg van ca. 250 m half-verhard wandelpad tegen omgerekende gemiddelde kostprijs van 2.900 Bfr./m
- 42.000 Bfr. inrichtingskosten voor aanplant van ca. 250 m dreefbeplanting bestaande uit ca. 60 bomen tegen omgerekende gemiddelde kostprijs van 700 Bfr./st
- 40.000 Bfr. inrichtingskosten voor de plaatsing van 1 houten brugconstructie over de Oude Mandel
- 240.000 Bfr. inrichtingskosten voor het gedeeltelijk herstel van een muurconstructie tegen omgerekende gemiddelde kostprijs van 8.000 Bfr./m

* middellange termijnplanning F

- 180.000 Bfr. inrichtingskosten voor de aanplanting van ca. 0,5 ha parkbos tegen omgerekende gemiddelde kostprijs van 360.000 Bfr./ha

* middellange termijnplanning G

- 2.800 Bfr. inrichtingskosten voor aanplant van ca. 35 knotbomen tegen omgerekende gemiddelde kostprijs van 80 Bfr./st.
- 10.000 Bfr. inrichtingskosten voor (her)inrichting van min. 1 poel tegen omgerekende gemiddelde kostprijs van 10.000 Bfr./st.
- 8.000 Bfr. inrichtingskosten voor (her)inrichting van ca. 200 m sloten tegen omgerekende gemiddelde kostprijs van 40 Bfr./m.

* lange termijnplanning K

- 15.000 Bfr. inrichtingskosten voor het herstel van 1 vroegere sifonconstructie
- 35.000 Bfr. inrichtingskosten voor het opwerpen van 1 aarden dam

⁵ De kostenbepalingen voor de grondprijzen zijn in essentie gebaseerd op de bodemkundige landbouwwaarde en houden derhalve niet volledig rekening met andere maatschappelijke meer- of minwaarden zoals bvb. speculatieve, milieuhygiënische of erfrechterlijke aspecten.

verwervingskosten:

* korte termijnplanning A

- 1.375.000 Bfr. verwervingskosten voor ca. 2,5 ha beekdalgrasland tegen omgerekende gemiddelde grondprijs van 550.000 Bfr./ha

* korte termijnplanning B

- 1.000.000 Bfr. verwervingskosten of evt. onteigeningskosten voor ca. 250 m wandelpad met een breedte van 8m tegen omgerekende gemiddelde grondprijs van 500 Bfr./m²

* korte termijnplanning C

- 400.000 Bfr. verwervingskosten voor ca. 1 ha beekdalgrasland en bosrestant tegen omgerekende gemiddelde grondprijs van 400.000 Bfr./ha

* middellange termijnplanning G

- 1.925.000 Bfr. verwervingskosten voor ca. 3,5 ha beekdalgrasland tegen omgerekende gemiddelde grondprijs van 550.000 Bfr./ha

* lange termijnplanning L

- 1.200.000 Bfr. verwervingskosten voor ca. 3 ha beekdalbos tegen omgerekende gemiddelde grondprijs van 400.000 Bfr./ha

subsiëeringskosten:

* korte termijnplanning D

- maximaal 240.000 Bfr. éénmalige subsidiëeringskost voor het betoelaagd natuurgericht bosbeheer van ca. 8 ha parkbos of beekdalbos via het opstellen van een bosbeheersplan tegen omgerekende kostprijs van 30.000 Bfr./ha

* korte termijnplanning E

- maximaal 45.000 Bfr. jaarlijkse subsidiëeringskosten voor het betoelaagd hooiland- of hooiweidebeheer van ca. 4,5 ha beekdalgrasland via beheersovereenkomsten tegen omgerekende gemiddelde kostprijs van 10.000 Bfr./ha/jaar

* middellange termijnplanning H

- maximaal 150.000 Bfr. éénmalige subsidiëeringskost voor het betoelaagd natuurgericht bosbeheer van ca. 5 ha parkbos of beekdalbos via het opstellen van een bosbeheersplan tegen omgerekende kostprijs van 30.000 Bfr./ha

* middellange termijnplanning I

- maximaal 30.000 Bfr. jaarlijkse subsidiëeringskosten voor het betoelaagd hooiland- of hooiweidebeheer van ca. 3 ha beekdalgrasland via beheersovereenkomsten tegen omgerekende gemiddelde kostprijs van 10.000 Bfr./ha/jaar
- maximaal 30.000 Bfr. jaarlijkse subsidiëeringskosten voor de betoelaagde (her)inrichting van min. 3 poelen via het ter beschikking stellen van een graafmachine tegen omgerekende kostprijs van 10.000 Bfr./poel

De uitvoering van het Actieplan Mandel-as veronderstelt aldus een geschatte, termijnafhankelijke investering van

- 5.900.000 Bfr. verwervingskosten waarvan 2.775.000 Bfr. op korte termijn
- 1.346.200 Bfr. inrichtingskosten waarvan 1.095.400 Bfr. op korte termijn

In verband met de lopende provinciale subsidiëringskosten voor aankoop van gronden door Steden en Gemeenten in het kader van natuurontwikkeling kan rekening gehouden worden met een betoelaging tot 30% op de totale verwervingskosten (= 1.770.000 Bfr.). Betreffende overige overheidssteun voorziet het Vlaams Gewest financiële middelen vrij te maken voor de concrete realisatie van GNOP-actieplannen via het afsluiten van een tweede milieu-convenant.

Betreffende de subsidiëringskosten voor bosbeheer, graslandbeheer en aanplant en (her)inrichting van perceelsrandbegroeiingen en poelen op vrijwillige basis is -afhankelijk van de interesse bij lokale grondeigenaars of -gebruikers- een maximale éénmalige begroting van 390.000 Bfr. voor bosbeheer en een jaarlijkse begroting van ca. 115.000 Bfr. voor graslandbeheer en verpleging van landschapselementen voorzien.

Voor bepaalde realisaties kan bovendien geput worden uit een aanvullend premie-stelsel;

- tot 40% voor uitgaven van onderhoudswerken < 600.000 Bfr. in het kader van bosbeheer binnen de begrenzing van het bij wet gerangschikt landschap van de Omgeving van het Kasteel de Plotho de Montblanc
- tot 25% voor uitgaven van onderhoudswerken > 600.000 Bfr. en < 1.200.000 Bfr. in het kader van bosbeheer binnen de begrenzing van het bij wet gerangschikt landschap van de Omgeving van het Kasteel de Plotho de Montblanc

opgemaakt door het studiebureau
Belconsulting N.V.
Tielt, 8 november 1996

ir. J. Vande Vyvere,
Gedelegeerd Bestuurder

BIJLAGE

nummer van de overeenkomst ...

BEHEERSOVEREENKOMST

Tussen het Gemeentebestuur ... vertegenwoordigd door de burgemeester en de secretaris, wiens zetel gevestigd is op het gemeentehuis van ..., hierna genoemd de Gemeente enerzijds,

en de heer en mevrouw ... wonende te ..., hierna genoemd de beheerder anderzijds,

wordt overeengekomen hetgeen volgt:

artikel 1: voorwerp van overeenkomst.

De overeenkomst heeft betrekking op de percelen aangegeven op de aan deze overeenkomst gehechte kaart(en) als bijlage 1. Het perceel of de percelen waarop (a) landschapselementen aanwezig zijn of zullen zijn of (b) specifieke bodemgebruiken voorkomen of zullen voorkomen en waarvan de beheersrichtlijnen vermeld worden in bijlage 2, zijn kadastraal bekend:

Stad/Gemeente	afdeling	sectie	nummer	opp ^{te} (ha)

artikel 2: verplichtingen van de beheerder.

De beheerder verbindt er zich toe de in artikel 1 opgesomde percelen te beheren mits in achtnaam van de voorwaarden en beperkingen zoals vermeld in bijlage 1 en 2 van deze overeenkomst.

De beheerder machtigt de daartoe aangestelden van de Gemeente de percelen waarvoor de overeenkomst is afgesloten te betreden teneinde de nodige vaststellingen te doen betreffende de uitvoering van de overeenkomst.

De beheerder verbindt er zich toe zijn medewerking te verlenen aan het door de Gemeente op te maken jaarlijks verslag.

artikel 3: verplichtingen van de Gemeente.

De Gemeente verbindt er zich toe aan de beheerder jaarlijks de volgende onkostenvergoeding te betalen: ..., - BEF (omrekening van het vastgestelde bedrag van ..., - BEF/ha)

Een eerste betaling van 40% geschiedt voor eind juni van elk jaar. De uitbetaling van het resterende bedrag van 60% zal gebeuren na evaluatie van het jaarlijks verslag en voor het einde van het desbetreffend jaar. De stortingen gebeuren op privérekening nummer-.....-... van

De Gemeente stelt jaarlijks, ten laatste op 30 november van het betreffend jaar, een verslag op inzake de uitvoering van de overeenkomst en de bekomen resultaten.

artikel 4: duur.

De overeenkomst wordt aangegaan voor de duur van vijf jaar, met ingang op

artikel 5: schorsing.

De beheerder is verplicht aan de Gemeente elke wijziging in eigendom of gebruik van de desbetreffende percelen mede te delen. Ingeval van een nieuwe gebruiker wordt de overeenkomst opgeschort. De Gemeente onderhandelt met daarbij met de nieuwe gebruiker over het verder zetten van onderhavige overeenkomst.

artikel 6: niet-naleving van de overeenkomst.

Bij niet-naleving van de overeenkomst door de beheerder wordt de overeenkomst bij aangetekend schrijven verbroken. Alle betalingen kunnen door de Gemeente worden teruggevorderd.

Wanneer de Gemeente de overeengkomen vergoeding binnen de in artikel 3 gestelde termijn niet heeft betaald, kan de tegenpartij aan de Gemeente bij aangetekend schrijven, haar voornemen ter kennis brengen de uitvoering van zijn contractuele verplichtingen op te schorten. Indien de betaling binnen de dertig dagen na de verzending van dit schrijven niet is gebeurd, is de tegenpartij gerechtigd de uitvoering van de contractuele verplichtingen op te schorten.

Opgemaakt te ... , op .././19.. , in twee exemplaren

Elke partij erkent een origineel ontvangen te hebben.

Handtekening van

de burgemeester, de secretaris, de beheerder,

OVEREENKOMST nr.
KAART Bijlage 1

Legende

percelen overeenkomst nr. ...

landschapselement
specifiek bodemgebruik

kadasterplan

schaal + noordpijl

OVEREENKOMST nr.
BEHEERSRICHTLIJNEN **graslanden** Bijlage 1

1. algemeen:

- 1.1 Op de graslandpercelen die het onderwerp uitmaken van deze beheersovereenkomst worden geen werkzaamheden verricht die leiden tot negatieve wijzigingen; geen omvorming naar een ander bodemgebruik, geen kunstmatige ontwateringen, geen grondbewerkingen, geen of slechts een gedoseerde spreiding van meststoffen en geen spreiding van biociden.
- 1.2 Distels, met uitzondering van de Kale Jonker, worden gemaaid voor hun bloeitijdstip.
- 1.3 Bij beweiding of nabeweiding gebeurt geen bijvoeding.

2. graslanden:

- 2.1 grasland type graasweide;
beweiden met veebezetting van max. 2 GVE/ha, niet scheuren, frezen, herinzaaien of doorzaaien, geen meststoffen opbrengen van 1 september tot 1 maart, afstemming van de mestgift op max. 50 kg N/ha/jaar en 25 kg P₂O₅/ha.
> 8.000/ha/jaar
- 2.2 grasland type hooiweide:
jaarlijks éénmaal maaien met afvoeren na 21 juni en nabeweiden met veebezetting van max. 1 GVE/ha, inscharing na 15 juli, niet scheuren, frezen, herinzaaien of doorzaaien, geen meststoffen opbrengen van 1 september tot 1 maart, afstemming van de mestgift op max. 25 kg N/ha/jaar en 15 kg P₂O₅/ha.
> 10.000,-/ha/jaar
- 2.3 beekdalgrasland type hooiland
jaarlijks één tot tweemaal maaien met afvoeren respectievelijk na 21 juni en 15 september, niet scheuren, frezen, herinzaaien of doorzaaien, geen mestgift.
> 14.000/ha/jaar

toelichting betreffende het aantal GrootVee-Eenheden (GVE):

Voor de omrekening van runderen, paardachtigen, schapen en geiten in GVE zijn de volgende coëfficiënten van toepassing:

1. stieren, koeien, andere runderen die meer dan 2 jaar oud zijn en paardachtigen: 1,0 GVE
2. runderen van 6 maanden tot 2 jaar: 0,6 GVE
3. ooiën en geiten: 0,15 GVE